

En aften var Søren og Jep gået til dans. Pigerne syntes godt om soldaterne; men det passede ikke deres kavalerer. — Da en lille tid var gået, sagde Jep: »Hør Vilslev (således blev Søren kaldt som soldat), vi kommer til at rydde bulen, for ellers bliver der slagsmål. — Vil du drive karlene hen til døren, så skal jeg smide dem ud på gaden. Jeg (Vilslev) sagde ja, tog to eller tre i armene — og så hen til Jep med dem — og en efter en røg de ud på gaden. — Det hele gik så hurtigt, at ingen fik tid til at gøre modstand. Blodet fra de udsmidte karle flød i rendestenen i en strøm så stærk som fra en gammel griseso, der lige er stukket!

I kan tro, der blev ro i bulen, da et passende antal havde prøvet den tur. — Vi fik os en rigtig danseaften, sluttede Søren.

Alt hvad jeg sidder her og fortæller er passeret for mange år siden. — Dengang blev engene slået med leer, og der blev drukket så meget brændevin, at den undertiden påvirkede både fortællingen og hukommelsen.

De gårdmænd i Vilslev, der var i deres bedste alder, da jeg kom til Vilslev, er forlængst døde og borte. For mig er minderne gode at øse af, når jeg nu står i min gamle smedie og skaffe léer og „hårer“ samt reparerer. — Jeg lodder også mejerispande samt kedler og kasseroller. Det er et arbejde, som jeg kan magte. Ja, og så skærper jeg plovskær; det er heller ikke strengt.

Vognarbejde med at lægge hjulringe om hjulene er for strengt for mig, men tidligere har jeg gjort det. Jeg brugte altid at varme hjulringene i essen i en meget stærk kulild. — Mange smede brugte at varme ringene udenfor smedien i tørveild. Det var også udmærket, men så skulle der helst være flere ringe samtidig, da det var omstændeligt at få alle de tørve samlet sammen og få ild i det hele på en gang. — For en enkelt rings skyld var det både hurtigere og lettere at arbejde på essen.

Tørveild var det eneste, der var kendt i gamle dage. — Min fader smedede i sine unge dage udelukkende ved tørvekul, og det kunne udmærket lade sig gøre, men det var et værre svineri. — Asken fra tørvekullene hvirvlede rundt i smedien, når bælgen pustede i essen, så det kneb at trække vejret for støv og aske.

Det var udelukkende ved tørvekul, at »Gånsager smed« smedede sine enestående gånsager-leer, der var kendt overalt i marskengene.

Et leblad blev smedet af et langt stykke jern og et lige så langt stykke stål. — Stål og jern svejsedes sam-

Sønderho-skipperen der drog til Brasilien

I SØNDERHO — i det gamle hjem — bor Kaptajn Jens Jensen og hustru. I mange år har Jens Jensen haft sit virke ude i det fremmede. Færdene ved Brasiliens kyst blev hans virkeområde. Mangt og meget har han oplevet i årene, der er gået, og her er nogle spredte træk fra den gamle, erfarne søofficers liv:

MED UDSIGT ned over engene mod nord bor kaptajn Jens Jensen, der har taget sit danske hjem i besiddelse efter mange års ophold i Brasilien. — Det er læge Hakon Brinchs barndomshjem, som capt. Jensen købte, da han giftede sig. Capt. Jensen er indfødt sønderhøner, født den 3. oktober 1879, og tilhører en gammel kaptajnslæggt. Han kom som 15 års dreng til søs med 3 masters skonnerten »Fortuna« af Sønderho, som førtes af hans far.

Capt. Jensen fortæller, at han sejlede 2 år på brasilkysten. Efter at være kommen hjem, fik han igen lyst at komme derud og sejlede fra Hamborg med »Fortuna«, men ude på brasilkysten forliste skibet, der var lastet med salt. — Skibet sprang læk, og måtte sættes på land, men alle reddede livet.

Nu sejlede capt. Jensen med forskellige skibe fra Europa til brasilkysten, bl. a. med en dansk lystyacht, der skulle derud, indtil han i 1902 igen opholdt sig på Fanø for at gå på Navigations-skolen. — I 1903 tog capt. Jensen sin eksamen, og igen kom han med skib til brasilkysten, men kom hjem derfra med et skib, der skulde reparerer i Hamborg. Medens skibet blev repareret, tog capt. Jensen hjem til Sønderho — og blev gift med Anna Marie Jensen.

Atter sejlede han med skibet tilbage

men og hamredes ud til et leblad.

Stålet kan ikke i kulild bevare finheden og hårdheden sådan som i tørveild.

Gånsagerleerne havde det fine ståls gode egenskaber, var lette at høre samt skarpe ved strygning. — Der til kom, at Gånsager smed havde fundet en rigtig form for et leblad. Enhver sletkarl syntes om at arbejde med det.

Kort tid efter at jeg havde købt huset i Vilslev og bygget smedien, blev jeg i 1886 gift med Bothilde, f. Christensen, fra Vinum i Døstrup sogn. — Arbejde og sparsommelighed var, hvad vi vågnede op til hver dag.

til brasilkysten, og derude blev han tilbudt førerpladsen på skibet; forinden skulle han først have sin eksamen derude. Det var dog nærmest kun på papiret. Der var blot forskellige spørgsmål, der skulle besvares på portugisisk. — I 1897 havde capt. Jensen allerede erhvervet sig brasiliansk borgerskab, da det skulde være i orden for at sejle på kysten derude.

Efter et års tids forløb tog capt. Jensen hjem til Danmark, d. v. s. han førte en tremasters skonnert op til Norge som »flagskøpper«. Efter nogle måneders forløb drog brasilkysten igen kaptajnen tilbage, og derude blev han fører af forskellige skibe. I 1915 forliste capt. Jensen med »Storeng« i nordatlanten i november måned og mistede alt. Besætningen blev taget op af en engelskmand. Fra England tog han direkte tilbage til Brasilien og kom ind i dampskibsfart.

Den største damper, capt. Jensen førte derude, var en østrigsk passagerbåd »Asia«, der gik derude på kysten med stykgods.

I 1925 flyttede fru capt. Jensen til Brasilien, og ægteparret boede i Rio de Janeiro. — Fru Jensen boede der i første omgang kun i 4 år, og var så hjemme i Sønderho 1½ år, hvorefter hun igen i 4 år var bosat ude i Rio.

Vi opdrog 5 børn. Senere blev jeg gift med Ane Marie, f. Hansen, fra Darum mark. Vi fik 4 børn. — Nu er alle børn gift og hjemfaren, som man siger. Kun en datter, der nu er 34 år, har jeg hjemme som husbestyrerinde, og sådan har jeg det godt.

Da min yngste søn blev gift, fik han landejendommen, som jeg i årenes løb fik samlet sammen, ialt 14 tdr. land.

Jeg byggede da et lille hus ved siden af smedien. — Ved essen svinger jeg endnu hver dag min hammer, og det er som sagt mest reparationsarbejder jeg forslår tiden med. På den måde går det godt.

Captajn Jens Jensen

Tredie gang var fru Jensen derude fra 1938 til juni 1947, da de tog hjem med Lauritzens »Argentinian Riefer«; det tog blot 16 dage fra Santos til London, og derfra med »Kronprins Frederik« til Esbjerg.

Den sidste damper, capt. Jensen havde, var en 2000 ts. stor passagerdamper »Itapacha«; på 1. kl. kunne der være 300, på 2. kl. 150 og på 3. kl. indtil 500 passagerer. Besætningen var på 125 mand. Blandt passagererne var alle nationer repræsenteret, men det var selvfølgelig mest brasilianere.

De sidste 10 år var capt. Jensen pensioneret derude, men kunne ikke komme hjem på grund af krigen.

— Hvordan var vejret derude? spørger vi.

— Det var dejligt, næsten altid solskin. Så vi savner solen, så snart den ikke skinner.

— Har De boet forskellige steder derude?

— Nej, vi har kun boet i Rio de Janeiro. Vi har en datter gift derude, en søn bor i Svendborg, og en datter er gift og bor i Sønderho.

— Hvad synes De om at være hjemme igen?

— Det er rart at være hjemme, men under krigen havde tyskerne desværre huset, så det er hver dag, vi savner forskellige ting! Fru Jensen føjer til: »Ja, vi har fået at føle, hvad det vil sige, at have haft tyskerne inde«. — Fru Jensen siger videre: »Man bliver rastløs, når man har boet derude, og man længes, når man har børn begge steder«. — »Men« — smiler fru Jensen — »når helbredet bliver lidt bedre, kan vi måske ta' en tur igen« —

Man forstår, det har slidt på helbredet at sejle ud og ind af havn, og det skulle være på klokkeslet.

Langs den brasilianske kyst er der fuldt af undersøiske rev, som skibene kan løbe på, så der skulde påpasselighed til. — Nu går kaptajn Jensen hver dag ned på »Børsen« (det er en bänk nede ved havnen), hvor de gamle søfolk samles og drøfter nyhederne og dagens aktuelle problemer.

Dyveke Junker Nielsen.